

ОТЧЕТ за 2017.

на изпълнение на Стратегията за развитие на Педагогическия факултет

Работи се в условия на икономическа криза, несигурност, непрекъснато увеличаващ се демографски срив и бързо променяща се среда. Това налага адаптация към условия, които изискват мобилност и сериозни усилия, бърза реакция на предизвикателствата, критична оценка към минали постижения.

Живеем в свят, в който бъдещето се е случило, докато го предвиждаме.

От 2016 г. за следващите четири години Държавата ще осигурява **само 80%** от бюджета на университетите. Към това се добавя и фактът, че Световната банка за развитие даде ултиматум на българското правителство ВУ в България да бъдат редуцирани **от 56 на 16** в продължение на три години (Стратегия за развитието на ВО в България 2014-2020 г.).

Постановление № 328/30.11.2015г. на Министерския съвет регламентира методиката за ежегодно определяне на средствата от държавния бюджет по проф. направления въз основа на **комплексна оценка** за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Субсидията се определя като издръжката се умножава по комплексната оценка от интервала **0,8 – 1,2**.

Бюджетът за 2016 г. бе „предупредителен“, защото само 25% от субсидията се даде на базата на качеството, през 2017г. се даде 40%, а през 2018г. се очаква да са 50%. Професионални направления 1.2 „Педагогика ” и 1.3 „Педагогика на обучението по ...” са приоритетни, но не са достатъчно финансово поощрени. От 8 години издръжката (базовата субсидия от Държавата) е 693 лв. за студент редовно обучение (за студент задочно обучение е три пъти по-малко: 231 лв.). Тази издръжка за различните професионални направления и регулирани специалности се умножава с коефициент между 1 и 8, като за професионални направления 1.2 „Педагогика ” и 1.3 „Педагогика на обучението по ...” от две години е увеличен на 1.25, но само за първи и втори курс, което е крайно недостатъчно.

Евростипендиите се насочват приоритетно към приоритетните професионални направления, което означава по-малко проблеми с приема.

Дефицитът на учители през последните години накарва педагогиката да изпревари правото като трето най-масово направление в България. Въпреки това се очаква той да не се покрие бързо.

Преценката на тези обективни реалности и прогнози на промените насочват към **отчитане на определящи елементи на Стратегията, като:**

1. Осигуряване на финансов ресурс за достойно възнаграждение на преподавателите и служителите в ПФ.

През 2017 г. се спазва стриктна финансова дисциплина, внимателно устойчиво управление (в рамките на капацитета) на паричните потоци, както и разумно изразходване на финансовите ресурси. Успяхме да изградим модел, който показва добра обяснителна и прогностична функция.

Временното увеличение от 01.04.2009 г. на основната работна заплата (ОРЗ) от 10 % придобива безсрочен характер, считано от 01.02.2012 г.

Временното увеличение от 01.04.2014 г. на ОРЗ от 10 % придобива безсрочен характер, считано от 01.02.2016 г. и се дава 5 % временно (годишно) увеличение.

От 01.02.2017 г. временното 5% увеличение на основната работна заплата стана постоянно и се дава 10 % временно (годишно) увеличение.

От 01.02.2017 г. заплащането на докторските степени се вдигна от 180 лв. на 250 лв. за ОНС „доктор“ и от 250 лв. на 500 лв. за НС „доктор“. Вторичните „парични“ екстри, като наднормативни и еднократно възнаграждение за принос, се запазиха.

Параметри на управление на ПФ в контекста на бюджета в х. лв. в 1.2. „Педагогика“

	<i>Брой студенти към капацитета</i>	<i>приход без остатък от предходната година</i>	<i>разход</i>
2016	1027 (1100 кап.)	1350 (764 с.нр + 586 изд.)	1410
2017	1100 (1100 кап.)	1420 (830 с.нр.+590 изд.)	1520
2018	1100 (1100 кап.)	1540 (900 с.нр.+640 изд.)	1540

Среден приход за периодите 2012 г.-2015 г.: **1178** х. лв.; за 2016 г.-2017 г.: **1385** х. лв. Прогноза за среден приход за периода 2016 г.-2019 г.: **1430** х. лв.

През 2018 г. ще постигнем балансиран бюджет при стабилизирани преходен остатък от 220 х. лв., който се равнява почти на 3 месечни заплати на колектива на ПФ. Очакването при днешните условия е всяка година, до 2019 г. вкл., собствените приходи да растат със средно 70 х. лв. спрямо предходната.

Когато говорим за преустройство на политиката на Факултета, една от важните насоки е увеличаване на собствените приходи.

2. Непрекъсната работа по акредитацията, рейтинга и по комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Тя е свързана с реализиране на **конкурентни иновации**, които се основават на познаване на реалните позиции на конкурентите и действителните възможности на нашия факултет. Необходим е непрекъснат процес на информиране за развитието на конкурентната среда.

Комплексната оценка при ежегодната субсидия изисква наличие на високи количествени показатели, а не толкова ранг (място в класирането).

Работи се усилено върху индекса на *цитируемост* и третата група индикатори за симулиране и реализация на студентите, които изискват съответни стратегии за работа и дългосрочна реализация.

Класацията на професионално направление 1.2. „Педагогика“ към ТрУ в рейтинга на ВУ за последните 5 години показва, че то винаги е на второ или трето място, като на второ място е през 2012 г., 2014 г. и 2016 г. За 2017 г. класацията не е излязла, но има публикувани данни в писмо от МОН до Ректорите на ВУ.

Какво ново в рейтинговата система?

- Изключване на съществували индикатори – тези индикатори, информацията за които се базира на субективна оценка (информация, събирана чрез анкетно проучване). Например в група „Престиж“ индикаторите бяха 5, а сега са 2 (среден успех от дипломата за средно образование и чуждестранни студенти);

- Включване на нови индикатори - например в група „Реализация на пазара на труда и регионална значимост“ са включени четири нови индикатора: „Безработица сред завършилите спрямо средната за региона“, „Регионална реализация за позиция с висше образование“, „Привлекателност на ВУ за кандидат-студентите в областта“ и „Привлекателност на ВУ за кандидат-студентите в региона“; в група „Учебен процес“ е включен нов индикатор „Дипломирани студенти“;

- Преструктуриране тежестта на отделните групи, например „Реализация на пазара на труда и регионална значимост“ е с тежест 40% (при 35% за 2015 г.).

3. Прецизна оценка на ефективността на структурата на професионалните направления в ПФ, съответния на тях *оптимален академичен състав* и осъществяван *прием*.

В съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 г. –2020 г. политиката на Държавата се насочва към **ограничаване разрастването** на неефективните професионални направления и оптимизиране на системата.

При изискване в ЗВО за 40 - членен състав на ОТД за факултет, Педагогическият факултет разполага с 46 – членен състав, от които 24 са хабилитирани. От 22-ма асистенти и главни асистенти 12 са доктори (спрямо 8 за 2016г.). Редуциран към 8 часов работен ден е 43. През 2017 г. са придобити 1 ОНС „доктор“ и 2 НС „доктор на науките“. По параграф 1 от допълнителните разпоредби на ПРАС на ТрУ са привлечени на основен трудов договор 1 доцент и 1 асистент доктор.

Разработеният модел на управлението на приема се прилага успешно. Чрез изпълнението на приема за 2017 г. се осигурява реализирането на отпуснатата бройка по приема. Достигането на капацитета от 850 бр. в ОКС „Бакалавър“ се осигури чрез увеличаването на задочното обучение с 40 бройки (при намаляване на бройките за приема във ВУ за 2017 г. с 8%) и намаляване на отпадналите студенти. Приемът в ОКС „Бакалавър“ редовно обучение се реализира около 140 бр. всяка година, като тази тенденция ще се запази (според прогнозите за прираста на населението) до 2035 г.

2016 август при капацитет в проф. напр.1.2 850

$$537 + \underbrace{(140 \text{ б.п.} + 60 \text{ б.з.} + 40 \text{ б.пл.})}_{240} - \underbrace{(56 \text{ отп.} + 139 \text{ зав.})}_{195} = 582$$

777

2017 август

$$582 + \underbrace{(140 \text{ б.п.} + 100 \text{ б.з.} + 28 \text{ б.з.пл.})}_{268} - \dots$$

850

Увеличаване на собствените приходи се осъществява и чрез реструктуриране приема на магистри.

Подходът към принципите на Стратегията съдържа основно три послания: **приемственост в управлението, утвърждаване и надграждане на постигнатото, устойчиво развитие.**

Приемственост в управлението

Постига се чрез: изграждането на силен управленски екип; диалог и координация между различните звена и субекти; проследяване на процесите в тяхната цялост; контрол над параметрите на задачата и отчитане на постигнатите и непостигнатите резултати.

Процесите се осъществяват по хоризонтал и вертикал, отгоре надолу и отдолу нагоре.

Утвърждаване и надграждане на постигнатото

В Стратегията основа са ония *направления*, които са обекти на акредитацията на професионално направление „Педагогика“. Тя изисква анализ на постигнатото и определяне на водещите параметри, както и тяхното субординиране. Те могат да се допълват с други, които ги осигуряват. За да предполага ефективно реализиране, Стратегията трябва да очертае дългия преход от *говоренето* до *правенето* - преход, който често не може да се осъществи. Направленията на Стратегията трябва да се приоритизират и да отразяват **времевия, човешкия и финансовия** ресурс на ПФ.

Устойчиво развитие

То предполага формулиране на гъвкави и **реалистични** цели по основните параметри и съгласуването им с Ректорското ръководство. Нереалистичните цели стагнират дейността.

Необходимо е изясняване на целите на бюджета и неговите буфери. Разчитането на почти цялостно финансиране чрез държавна субсидия не осигурява устойчивост в дългосрочен план. Целта е увеличаване на относителния дял на собствените приходи към държавната субсидия. За 2017 г. 56% от приходите на ПФ са собствени приходи. Необходимо е да се постигне устойчиво управление на капацитета чрез ефективност в рамките на капацитета.

ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОСНОВНИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЗАДАЧИ В

МАНДАТ: 2016 г. – 2019 г.

1. Стремех към постигане на **добри финансови** резултати и гъвкаво приспособяване към промените в сложната ситуация при бюджетирането на университетите. Използване на аналитична финансова информация. Подобряване на обслужването (най-вече контрол) на бюджета на ПФ и увеличаване на приходната му част (разширяване на следдипломното обучение, повече свободни докторантури, повече платени магистърски програми). Гъвкаво заемане на определени сегменти от образователния пазар. Разнообразяване на източниците за допълнително финансиране. За 2017 г. са реализирани 70 000 лв. повече собствен приход спрямо 2016 г. За 2018 г. се очакват 120 000 лв. повече приходи от предходната и балансиран бюджет.

2. През 2017 г. Педагогическият факултет е в процедура за промяна на капацитета, която е пред финализиране (досега такава не е правена): увеличение с 50 студенти в ОКС „бакалавър“ и 100 студенти в ОКС „магистър“ - общо 150 студенти. В ход е процедура за програмна акредитация на професионално направление 1.3. Предстои подготовка за САНК на професионално направление 1.2. през 2018 г., подготовка на доклад самооценка за акредитация на професионално направление 1.2. през 2019 г.. Предстои програмна акредитация на **две докторски** програми с научни специалности „Методика на обучението по...“. Перспективно е евентуално включване на нова специалност в професионално направление 1.3. след акредитацията му през 2018 г..

3. Реализиране на *конкурентни иновации*. Постигане на високи *количествени наукометрични показатели* по съответните индикатори на **комплексната** оценка при ежегодната субсидия на обучението и рейтинга на професионално направление 1.2. „Педагогика“ към ТрУ. Да се акцентира върху цитируемостта;

4. Реализиране на **стратегия** в дългосрочен план за **реализация** на *студентите и връзка с пазара на труда*. Качествена подготовка на кадри съобразно Европейските образователни стандарти и собствена специфика. Връзка между средното училище и програмите на Факултета. Постигане на бинарност на програмите. Преосмисляне на целите на практическото обучение във връзка с държавните изисквания за практическото обучение и придобиване на професионална квалификация „учител“. Една от силните ни страни е реализацията на нашите студенти в Югоизточен регион на България и техният статус спрямо индикатори от група „Реализация на пазара на труда и регионална значимост“;

5. Постепенна технологизация на обучението, превръщане на електронното обучение в неотменна част от традиционното, използване на ИКТ с акцент върху атрактивността и мотивацията, използване на смесена форма на дистанционни програми. За 2017 г. и 2018 г. е предвидено изграждането на два нови компютърни кабинети. Техниката за единия вече е във Факултета – 16 нови компютри;

6. Развитието на материалната база за 2016 г. и 2017 г. е осезаемо. През 2016 г. се осъществени ремонти – зала 30, зала 12, библиотека, физкултурен салон, всички кабинети. През 2017 г. се санира външен корпус (зала 12 и зала 30), монтирани са 130 осветителни тела с лед осветление в основен корпус – със собствени сили (което е 20% от необходимото). Осъществи се ремонт на два от трите покрива. По-нататък, през 2017 г. и 2018 г., продължаваме с ремонт на тоалетни, изграждане на оповестителна система и др. За 2017 г., 2018 г. и 2019 г. са планирани общо 300 х. лв. за развитие на материалната база;

7. Продължаване на значимите усилия от създаването на Факултета, и особено през периода 2012 г. – 2015 г., за активизиране на международната дейност и работата по проекти. Преливане на една международна активност в друга, по възможност по-ефективна. През изминалата година в ПФ на Тракийския университет се работи по 11 научни проекти, субсидирани от МОН, 5 от които са за 2016 г. (в т.ч. един, продължаващ от 2015 г.), 2 проекта са за 2017 г. и 3 Общоуниверситетски проекти (в рамките на целия Университет ПФ е с най-голям брой общоуниверситетски проекти за изминалата година). Проявява се отвореност към иновации и сътрудничество. Сключени са значителен брой договори по Еразъм с общо 19 университети, както и сключените споразумения с 9 български училища в чужбина, предоставят добра възможност на студенти и преподаватели на Педагогически факултет за активно осъществяване на съответните мобилности с цел обучение, практика и преподаване. На високо равнище се проведе поредният 12 Международен балкански конгрес през 2017 г. Рязко се увеличи мобилността на студенти чрез преддипломни и следдипломни стажове. Подобри се отчитането на международна мобилност – при стойност

0 за 2015 г. и 2016 г. и обща мобилност за периода 2012 г. – 2016 г. от 8, през 2017 г. стойността е 13,79. Очаква се през 2018 г. международната мобилност да е по-висока от 2017 г. - 18 студенти и 12 преподаватели;

Поддържат се традиционно добрите връзки на Факултета с Педагогическите факултети на Университетите в Одрин, Турция, Скопие, Македония и Загреб, Хърватия. Разширяване се състава на редакционната колегия на „Годишника на ПФ“ и др. инициативи. Може да се да се отбележи значителният прогрес и успех, постигнат при издаването на „Годишника на ПФ“, който се превърна в реферирано издание.

Продължава сътрудничество с ICASSI, в т.ч. и посредством организиране на обучителен семинар с участието на Антеа Милър, член на борда на ICASSI. Успешно организиране и провеждане на 12 Международен балкански научен и образователен конгрес в Несебър, България. За първи път от българските организатори беше избрана изнесена форма за провеждането на конгреса, която се оказа много атрактивна, особено за външните участници. Общият брой участници в конгреса беше **197** човека. Освен редица качествени рекламни материали – брошури (за втори път в историята на ПФ се изработва подобна брошура, посветена на 15-годишнината от създаването на Факултета, първата е изработена преди 10 години), папки, чанти и др.

8. Стимулиране на научната дейност, развитие и подготовка на преподавателския състав (за 2017 г. – 3 защитени докторати). Интегриране на компетентностния подход в образованието и *непрекъснато* използване на *гъвкави критерии* за оценяване степените на формиране и развитие на професионални и лични компетентности у обучавани и обучаващи (Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри 2014 г. – 2020 г.). Дълбокото познаване на проблема се изразява в търсене и формулиране на солидни научни аргументи за неговото решаване, в това число и достигане до високи **наукометрични** показатели на нашата дейност (**цитирание, публикации**, реализация и връзка с пазара на труда). През 2017 г. се забелязва засилване на публикационната дейност на колегията чрез публикации на научните трудове в списания с висок научен индекс. Увеличава се броят на регистрираните участия в международни научни форуми, организирани в страната и чужбина (пряко корелиращо с препоръките на НАОА), реализирано, благодарение на засиленото участие на представителите на ПФ в 12 Международен балкански научен и образователен конгрес, проведен на 28-30 септември 2017 г. в гр. Несебър (24 доклади и 32 участника).

Оптимизира се и се хармонизира структурата на преподавателския състав, която има в момента необходимия брой и профил. За 2017 год. средната възраст на хабилитираните преподаватели е 56г., а на нехабилитираните преподаватели е 45г. **Негативни тенденции:**

като цяло остават същите, каквито са били и преди - нисък процент публикации и цитирания с импакт-ранг и импакт-фактор. Слаби индикационни следи за *Индекс на цитируемост*, извлечени от световните информационни бази – Web of Science и Scopus по критериите на експертните групи, провеждащи ежегодните рейтингови проучвания по професионални направления и акредитационни процедури, продължават да бъдат известна тревога, въпреки че има незначителен напредък.

Активизира се научноизследователската дейност на студенти и докторанти: самостоятелно участие в международна студентска научна конференция, **4 студенти** – Университет Малтепе, Истанбул, Турция – март, 2017; участие в 12 Международен балкански научен и образователен конгрес в Несебър, България – **3 студенти**; участие в Студентска научна сесия - **22 студенти** (активен интерес от страна на студентите към участие в подобен тип научни инициативи е необходимо да бъде поощряван и стимулиран, в т.ч. и чрез превръщането им в традиционни научни прояви).

9. Педагогическият факултет го има, заради всички нас – преподаватели, студенти, служители и нашите партньори и съмишленици. Бъдещето на Факултета зависи от **качеството** на обучението, а то изисква **упорит труд и нормално часово натоварване** на преподавателите. Подготвените от нас млади специалисти и **реализацията** им на пазара на труда са най-важните критерии за преподавателския потенциал на ПФ. Това означава, че е необходимо да задържим и задълбочим развитието на ПФ като: - общност на учени и техните съмишленици – студентите (с принос в развитието на педагогическата професионална гилдия); - субект – субектно ориентиран учебен процес; - **засилено и реално** да се използва **тьюторната** система; - пълно зачитане на правата на студентите при участието им в органите на управление на ПФ; - активизиране на доброволческата дейност и форми на неформалното образование; - участие в научни колективи и проекти.

В заключение: В голямата си част основните задачи са изпълнени, като много от тях придобиват нови измерения. Оценката за 15-годишното развитие на Педагогическия факултет в ценностен аспект съдържа 4 компоненти:

- При преследване целите за развитие на Факултета във всеки член на състава алтруизмът надделява над егоизма;
- За ефективността на работа в Педагогическия факултет, определящи са силните страни на всеки от нас;
- За ефективността на работа във Факултета спомага взаимозаменяемостта ни;
- Житейските цели на всеки един от нас умело се съчетават с целите на Факултета.

Благодаря на всички за моженето, старанието и съпричастността!

ПРОФ. Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ, Д.Н.

ДЕКАН НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ